

Kristine Heltberg (SF):

Det foreliggende lovforslag er blevet karakteriseret af mit partis ordfører, hr. Mai-gaard, som et forslag, som ikke tilfredsstiller os ret meget, og jeg vil bare til hans kritiske bemærkninger føje et par sådan mere generelle betragtninger.

Jeg vil ganske ligesom hr. Sigsgaard pege på, at det naturligvis er en borgerskabets skole, vi overhovedet diskuterer. Det kan dårlig tænkes at være noget andet ifølge det samfunds styreformer og sammensætning, som vi nu engang lever i; det kan ikke komme bag på mig og formodentlig heller ikke på nogen andre. Alligevel er det dog måske muligt at slette nogle af de meget traditionelle skel og grænser, som gør denne skole yderligere utålelig for en stor del af de børn, som ikke kommer fra borgerskabet.

Jeg har her med glæde hørt, at undervisningsministeren virkelig har tænkt sig at gøre noget alvorligt ved indskolingsproblemerne, som forekommer mig at være et meget centralt punkt, og som det foreliggende lovforslag overhovedet ikke tager tilbørlig stilling til.

Det forekommer mig, at det netop er ved indskoling, at de sociale skævheder grundfæstes og grundlægges, som kommer til at følge børnene resten af deres tilværelse, ikke blot i skolen, men også ude i livet. Det forekommer mig, at et meget væsentligt arbejde ligger i, hvordan denne indskoling planlægges og praktiseres. Muligvis ligger der en løsning i at forsøge en slags børnenes ret til børnehavegang, til børnehaveundervisning, allerede fra f. eks. det tredje leveår eller lignende. Jeg vil tillade mig at vende tilbage til det problem i en anden sammenhæng, men det er i hvert fald med stor spænding, jeg afventer arbejdet omkring indskolingsproblemerne.

Et andet problem — og det gælder sådan set helheden — er det, at jeg i lovforslaget helt mangler en total betragtning af undervisningssituationen uafhængig af alder. Vi er vistnok efterhånden på mange områder ved at komme over disse, jeg havde nær sagt ghettoagtige inddelinger af mennesker efter køn, alder o. lign. Vi vil gerne betragte dem ud fra deres problemer mere end ud fra disse meget mekaniske kriterier for inddeling. Det forekommer mig, at det vil være nødvendigt på længere sigt at arbejde med

en slags helhedsvurdering af undervisningssituationen for alle mennesker i dette land. Det gælder specielt alle de mange, der ikke har fået den tilstrækkelige skoleuddannelse, mens de var børn, og derfor hænger så at sige bagefter, og over for hvem vi har en stor gæld, vi, der har været så heldige at kunne få al den uddannelse, et samfund kan tilbyde.

Det forekommer mig, at man muligvis kan komme videre ved at opfatte skolegangen, alt det, der hedder den kompetencegivende undervisning, under ét. Også dette spørgsmål vil jeg tillade mig at komme tilbage til, men det forekommer mig at være væsentligt at tage det frem til betragtning også i sammenhæng med netop denne folkeskolelovs principielle grundsatninger. Det forekommer mig, at vi skal stræbe efter en helhedslovgivning for hele skoleområdet.

Bertel Haarder (V):

Jeg vil gerne tilslutte mig hr. Poul Dams bekendelse til åndsfriheden og sige, at det er et godt udgangspunkt for debat både om skolepolitik og om andre ting. Det vil sige, at jeg kan tilslutte mig hans bemærkninger om kristendomsundervisningen, men jeg ved godt, hvorfor lovforslaget ser ud, som det gør på dette punkt. Det skyldes bl. a. en kristendomsundervisningskommission, som jeg godt forstår at ministeren og også den tidligere minister har haft svært ved at se bort fra. Ikke desto mindre kan jeg tilsige hr. Poul Dam al mulig støtte. Vi skal have denne åndsfrihedslinje til at slå igennem over for uddannelsesbureaukraternes krav om ensartethed og om, at en steriliseret objektiv undervisning sættes op som noget, som alle skoler haver at rette sig efter.

Hr. Erling Olsen har ret i — og det glæder mig, at han sagde det så klart — at der er ingen penge. Det er virkelig glædeligt, at socialdemokratiet har opdaget, der er ingen penge.

Så kommer vi til det næste stadium, og det er, at socialdemokratiet så tager en debat med sig selv om, hvorfor der ingen penge er. Vi skal i dag snakke beskæringer i uddannelsesstøtten og i fritidsloven, det kniber med at få penge til at afhjælpe ungdomsarbejdsløsheden, og her skal vi gennemføre en folkeskolelov, hvor der på visse områder er brug for penge. Dem har vi bare